

7. Проворова Є.М. Методичні засади формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя музики: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02. — теор. та метод. навчання музики і муз. виховання/Є.М. Проворова. — НПУ ім. М.П.Драгоманова, Київ, 2008. — 19 с.

8. Шепель В.М. Человековедческая компетентность менеджера. Управленческая антропология RTF. Для менеджеров/В.М. Шепель. — М. : Народное образование, 1999. - 432 с.

9. Ши Цзюнь-бо. Методика формування мистецької компетентності майбутніх учителів музики в процесі фортепіанної підготовки. — Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02. — теор. та метод. навчання музики і муз. виховання/Ши Цзюнь-бо. — НПУ імені М.П.Драгоманова, Київ, 2007. — 22 с.

10. Шип С.В. Основы теории художественных стилей/С.В.Шип. Изд. 2-е. — Одесса: Наукивец, 2011. — 68 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ МЕДІАОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

УДК: 378.04.+371

Галицьан О. А.

У статті представлено особливості підготовки майбутніх учителів в умовах медіапростору. Накреслено вектори формування медіакомпетентності та медіакультури майбутніх учителів.

Ключові слова: медіапростір, медіакомпетентність, медіакультура.

В статье представлены особенности подготовки будущих учителей в медиаобразовательном пространстве. Представлены векторы формирования медиакомпетентности и медиакультуры будущих учителей.

Ключевые слова: медиапространство, медиакомпетентность, медиакультура.

The article represents the peculiarities of future teachers' training in the conditions of a media space. There have been outlined the vectors of future teachers' media competence and media culture formation.

Key words: media space, media competence, media culture.

Постановка проблеми. У багатьох країнах медіаосвіта функціонує як система, що стала невід'ємною частиною, з одного боку, загальноосвітньої підготовки молоді, з іншого — масових інформаційних процесів. Вона є атрибутом глобалізаційних перетворень, чинником конкурентоспроможності економіки, нерозривно пов'язана з розвитком демократії в умовах інформаційного суспільства.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю сприяння розбудові в Україні ефективної системи медіаосвіти заради забезпечення всебічної підготовки дітей і молоді до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формування у них медіаобізнаності, медіаграмотності і медіаком-

петентності відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей (проект *Концепції впровадження медіаосвіти*).

Метою статті є визначення особливостей підготовки майбутніх учителів в умовах медіаосвітнього простору та специфіки формування медіакультури особистості педагога.

Аналіз наукових джерел засвідчив, що медіаосвітню діяльність, її змісто-ве наповнення обґрунтовано у працях В. Возчикова, Г. Михалєвої, В. Савчука; медіапсихологія як сучасний науковий напрям розглядається у дослідженнях С. Винтерхофф-Шпурка, С. Єніколопова, М. Жижиніної, Г. Малюченко, Л. Найдьонові, Є. Проніної та інших учених.

У педагогічній літературі значна увага приділяється питанням теорії і практики медіаосвіти, зокрема досліджуються: історія медіаосвіти в різних країнах (В. Колесніченко, Л. Мастерман, А. Новикова, В. Робак, І. Чемерис та ін.); концепції, моделі та методи медіаосвіти (О. Барішполець, Д. Бекінгем, І. Жилавська, Л. Зазнобіна, Л. Мастерман, Г. Онкович, С. Пензін, О. Федоров, Е. Харт, О. Шариков та ін.); медіаосвіта у професійній підготовці майбутніх педагогів (Ю. Казаков, Н. Рижих, О. Шишнягова, Н. Шубенко та ін.); теоретико-методологічні засади медіаосвіти (К. Безлгет, Д. Букінгем, Л. Мастерман, К. Тайнер, Ю. Усов, О. Шариков, Е. Харт, П. Шефер); основи медіадидактики (Е. Бондаренко, Л. Зазнобіна, Г. Онкович); медіаграмотність музикантів (Т. Шак); вітчизняний та світовий досвід медіаосвіти (Л. Бойченко, В. Колесніченко, А. Новикова, О. Худолєєва, І. Челишева); психолого-педагогічні концепції сприйняття медіатекстів (О. Вировцева, Т. Доброклонська, Ю. Лотман, Р. Сальний, Е. Харт); концепції медіаосвіти на основі аудіовізуальних мистецтв (Л. Волошинова, Ю. Усов, О. Федоров, Н. Хілько, Т. Шак).

У наукових джерелах найбільш поширеною наукова позиція Г. Онкович [4], відповідно до якої *медіаосвіта* – цілеспрямований, системний і перманентний процес розвитку особистості на матеріалі медіа з використанням новітніх та традиційних медіазасобів з метою опанування медіаграмотності з подальшим формуванням медіакомпетентності та медіакультури особистості. За визначенням Г. Онкович, *медіакультура* – це здатність соціуму ефективно використовувати медіаресурси й застосовувати передові інформаційні технології. Водночас учена Е. Бондаренко розглядає медіакультуру як вивчення засобів масової інформації з точки зору залучення людини до культури, для якої освітній процес є елементом присвоєння культури.

Дослідниця Л. Найдьонова тлумачить медіакультуру як інноваційно-абсорбційний процес перетворення знань на всіх рівнях, від окремої особистості до суспільства в цілому, який включає як складові виклик, актуалізацію, генерацію, експлуатацію.

Ученою Н. Духаніною з'ясовано, що основними умовами становлення та розвитку медіаосвіти в Україні є: формування стійкості особистості до маніпулятивного впливу засобів масової комунікації; орієнтація на психологічний, інтелектуальний і культурний медіарозвиток (формування медіасприйняття, художнього смаку, розвитку критичного мислення, творчих здібностей, умінь та навичок аналізу медіатекстів, компетентне створення власної медіапродукції тощо); розвиток і реалізація системи безперервної освіти;

удосконалення змісту, методик, форм навчання та самонавчання із застосуванням технологій медіаосвіти, розроблення навчально-методичного комплексу з медіаосвіти і його впровадження у навчально-виховний процес тощо.

Вчена Є.Іжко послуговується поняттям «медіакомпетентність» та досліджує цей феномен у контексті самостійного навчання. За проектом концепції медіаосвіти медіакомпетентність відображає той рівень медіакультури, що забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного і політичного контексту функціонування медіа, засвідчує її здатність бути носієм і передавачем медіакультурних смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з медіапростором, створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства. Саме як результат самостійного навчання медіакомпетентність тлумачать дослідники В.Вебер, Н.В. Змановська, Р. Кьюбі, В. Поттер, Г. Тулодзький, О.Федоров [3].

Аналіз наукових праць з проблем медіакультури (К. Безелгет, Є. Бондаренко, Н. Кирилова, Л. Масол, Л. Найдьонова, Г. Онкович, Ю. Усов, О. Федоров, Д. Фіске, Е. Харт) виявив, що на сучасному етапі інформатизації суспільства медіапродукція перетворилась на особливу віртуальну дійсність, яка існує поряд з реальністю, активно впливаючи на неї та створюючи середовище медіакультури.

Дослідниця Л.Масол зазначає, що медіакультура – це сукупність інформаційно-комунікативних засобів, матеріальних та інтелектуальних цінностей, що вироблені людством у процесі культурно-історичного розвитку. А відтак, медіакультуру можна правомірно тлумачити як сукупність інформаційно-комунікаційних засобів, що функціонують у суспільстві, знакових систем, елементів культури комунікації, пошуку, збирання, виробництва і передачі інформації, а також культури її сприймання соціальними групами та соціумом у цілому. На особистісному рівні медіакультура означає здатність людини ефективно взаємодіяти з мас-медіа, адекватно поводитися в інформаційному середовищі [1].

На думку Г.Онкович, формування медіаграмотності майбутніх фахівців у межах ВНЗ може здійснюватися двома способами: через уведення окремого курсу з медіаосвіти або через інтеграцію медіаосвітніх технологій до наявної системи навчально-виховного процесу, зокрема завдяки виконанню міждисциплінарних досліджень з інформаційних, комунікаційних та освітніх наук, соціології й ін. Отже, запровадження медіаосвіти до фахової підготовки є актуальним завданням педагогіки вищої школи на шляху побудови єдиного європейського освітнього простору [4].

Інтеграція у наявну систему підготовки майбутніх учителів у вищих медіаосвітньому контенту (семінари, навчальні спецкурси, удосконалення інформаційно-комунікаційного середовища, зокрема нове програмно-методичне та інформаційне забезпечення, створення спільних інформаційних ресурсів, програмне забезпечення роботи віртуальних медіаосвітніх груп і мультидисциплінарних конференцій, створення та адміністрування тематичних медіаосвітніх сайтів тощо) має бути спрямована на: упорядкування термінологічного поля медіаосвіти; аналіз сучасної соціокультурної ситуації, особливостей розвитку медіа й медіаосвіти в різних країнах світу; визначення векторів розвитку медіаосвіти в Україні.

Висновки. У нашій країні постає гостра потреба в розвитку медіаосвіти, одне з головних завдань якої полягає в запобіганні вразливості людини до медіанасильства і медіаманіпуляцій, медіазалежностей. Вимагають розробки сучасні стандарти фахової підготовки медіапедагогів і медіапсихологів для системи освіти, спеціалізованих навчальних курсів для підготовки і перепідготовки фахівців медіаосвітнього профілю на базі вищої педагогічної і психологічної освіти. Медіакультура є інтегративним компонентом гуманітарного та технічного напрямку всіх сфер буття людської життєдіяльності. Роль медіакультури в суспільстві зростає швидкими темпами, оскільки є комплексним засобом пізнання й освоєння людиною навколишнього світу в його соціальних, моральних, інтелектуальних, художніх, економічних, психологічних та інших аспектах, засобом всебічного впливу на особистість, суспільство.

Список використаних джерел

1. Вебер В. Портфолио медиаграмотности [Электронный ресурс] / В. Вебер // Информатика и образование. – 2002. – № 1. – Режим доступа: http://www.infojournal.ru/journal_arxiv/2002/.

2. Винтерхофф-Шпурк П. Медиапсихология: основные принципы / Winterhoff-Spurk P. Перевод с немецкого: Medienpsychologie / П. Винтерхофф-Шпурк – Харьков: Гуманит. Центр, 2007. – 286 с.

3. Медіакультура особистості; соціально-психологічний підхід: навчально-методичний збірник / О.Т.Баришполець, Л.А.Найдьонова, Г.В.Мироненко, О.Є.Голубева, В.В.Різун та ін.; за ред. Л.А.Найдьонової, О.Т.Баришпольця. – К.: Міленіум, 2009. – 440 с.

4. Онкович Г.В. Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій колі України: матеріали методологічного семінару. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 206 – 217.

5. Чемерис І. М. Формування професійної компетентності майбутніх журналістів засобами іншомовних періодичних видань // Автореф. ... канд. педагогічних наук за спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти/ Чемерис І.М. – Київ, 2008. – 24 с.

6. Шубенко Н.О. Формування медіакультури майбутнього вчителя музики засобами аудіовізуальних мистецтв: дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук // 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» .– Київ – 2010. – 177 с.

ДІАГНОСТИКА МОРАЛЬНИХ ПОЧУТТІВ У ПРОЦЕСІ СПРІЙНЯТТЯ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

УДК – 78.03

Лисюк С.

В статті розкриваються питання музично-виховної роботи й удосконалення системи діагностики і розвитку музичних здібностей учнів.

ДИАГНОСТИКА МОРАЛЬНЫХ ЧУВСТВ В ПРОЦЕССЕ ВОСПРИЯТИЯ МУЗЫКАЛЬНЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ

Лысюк С.